

Den svenska och norska barnmorskegruppen besöker förlossningsavdelningen, Akademiska sjukhuset Uppsala

Från vänster till höger; Kerstin Nyberg, Luleå, Inger Sofie Johannessen, Bergen, Anne Lid Ovre, Oslo, Hellfrid Sivertsen, Trondheim, Randi Cesilie Smehus Kringstad, Ålesund, Gunilla Gustafsson, Göteborg, Nicole Silverstolpe, Danderyd, Marianne Gertzell, Uppsala.

Klimatsmarta förlossningar i Uppsala

Den första helsvenska lustgasrenaren är nu i fullt bruk. Den finns på förlossningen vid Akademiska sjukhuset i Uppsala.

- Det här kommer att synas i landstingets miljöredovisning, säger en mycket nöjd Marianne Gertzell, avdelningschef vid förlossningen på Akademiska sjukhuset.

För bara några år sedan ville flera landsting sluta använda lustgas som smärtlindring vid förlossningar. Orsaken var lustgasens klimatpåverkan. Men Akademiska sjukhuset i Uppsala satsade istället på att hitta en lösning.

- För mig fanns bara ett alternativ, och det var att ha kvar lustgasen, säger Marianne Gertzell.

Hon har tillsammans med en engagerad miljöchef varit en av de drivande krafterna bakom installationen av den första helsvenska destruktionsanläggningen.

- Det har varit en kamp. Men i dag är vi väldigt glada. Våra förlossningar har blivit klimatsmarta, säger hon.

Önskade en effektiv lösning

När landstinget började se sig om efter en reningsanläggning så fanns bara ett alternativ på marknaden, en japansk-utvecklad destruktionsanläggning som används i bland annat Stockholm.

Men den uppfyllde inte Uppsalas önskemål.

- Vi tyckte att den var för dyr och på tok för stor.

Istället fick de kontakt med Nordic Gas Cleaning från Hedemora, som antog utmaningen att utveckla en smidigare och mer effektiv anläggning för rening av lustgas. Resultatet blev en låda som är så pass liten att den kunde rullas in på en vanlig kärra.

I dag renas lustgasen i alla de nio förlossningssalarna. Det innebär att gasen destrueras och att utsläppet blir i det närmaste ett hundra procent miljövänligt.

- Jag är mycket nöjd och personalen är stolt, säger Marianne Gertzell.

Flera fördelar

Inne i förlossningssalen så märks den nya tekniken endast genom att varje andningsmask har försetts med en extra slang med utsug.

- Den brummar lite grann, men det är en vanesak. Dessutom är det ju så att fördelarna överväger.

Förutom att lustgasen blir ofarlig för den yttre miljön så är Marianne Gertzell övertygad om att även arbetsmiljön har blivit bättre.

- Vi har inte gjort någon mätning sedan vi började, men rimligen så släpps mindre lustgas ut i salen.

Den helsvenska reningsanläggningen har väckt stort intresse. Framför allt för att den är

avsevärt mindre än tidigare modeller och för att energiförbrukningen är lägre.

- Vår reningsanläggning gör till och med av med en tredjedel mindre energi än vad vi lovade. Det rör sig om cirka 10 KWh per kilo lustgas, säger Thomas Wallin på Nordic Gas Cleaning.

Fler landsting följer efter

Så gott som alla landsting har varit eller ska komma på studiebesök på Akademiska sjukhuset. Flera av dem planerar redan i dag att köpa in just den här typen av reningsanläggning.

- Jag tror att alla landsting kommer att rena lustgas vid förlossningar inom några få år, säger Thomas Wallin.

Han vill gärna framhålla att driften är enkel.

- Någon gång i veckan går någon ner i källaren och kollar att lampan lyser grönt.

Sjukhuset kommer också att koppla ihop anläggningen med en datacentral så att man inte ens behöver gå ner i källaren där apparaturen står.

Den här typen av reningsanläggningar har inneburit ett stort kliv för lustgasen som en modern smärtlindningsmetod.

- Som det fungerar nu så är lustgasen ett miljövänligt alternativ. Det är klart att vi är glada för det, säger Marianne Gertzell.

Text: David Hulth Wallgren

Foto: Bengt Höglund